

EL «POMELL ARTÍSTIC»

JOAN TORDERA I PERE FITÉ

DINS de l'edifici del Patronat de les Escoles Tolrà, ja des de la seva fundació, el 1895, i fins l'any 1936, sempre s'hi havia dut a terme la missió fundacional referida a les tasques de docència escolar per a nens i nenes; la secció de nenes la regentava la comunitat de Germanes Dominiques de l'Anunciata, i a la secció de nens hi havien els mestres senyor Anyé, senyor Abarcat (en Joaquim, germà de mossèn Joan Abarcat,) senyor Sot, senyor Ros, senyor Batlle i el senyor Pla.

Malauradament, en esclatar el conflicte bèl·lic a tot Espanya es va distor-

Actors que intervingueren en la representació de l'obra
La ferida lluminosa, de Sagarra

sionar el sistema d'impartir la docència a conseqüència lògicament de la guerra, fins que a mitjans de l'any 1939, amb dificultats van continuar les monges en la secció de nenes, mentre que a la secció de nens solament va continuar el mestre senyor Pere Pla, atès que en aquesta segona època es va devaluar tant la moneda espanyola, que la Fundació Escoles Tolrà no podia fer front a més mestres.

El 1952 el senyor Pere Pla es va jubilar, essent objecte d'un sentit homenatge de tots els seus ex-alumnes.

Va ser l'any 1953, donada la infrautilització de les classes dels nens, que la Parròquia, de la qual era aleshores rector mossèn Josep M. Esteve i Ribot, va sol·licitar permís al Patronat de les Escoles Tolrà per remodelar l'edifici de la secció de nens i construir-hi un teatre i annexes sota el nom de Centre Parroquial, on s'hi encabirien totes les activitats d'oci i docència que seria capaç de generar la Parròquia, com teatre, bàsquet i Escola d'Arts i Oficis, atès que l'Escola Nocturna Femenina ja feia anys que funcionava i bé.

Tota aquesta infraestructura va ser possible gràcies a les aportacions de moltes famílies castellarenques i també de la fàbrica Tolrà. Don Pedro Masaveu, va pagar el projector de cinema de 16 mm.

El dia 6 de desembre de 1953 a les 12 del migdia, va ser beneït i inaugurat oficialment el Centre Parroquial pel senyor rector mossèn Josep M. Esteve i Ribot, i amb l'assistència de l'alcalde senyor Gabriel Viñas i Cusidó, el president del Consell d'Administració de la fàbrica Vda. de Josep Tolrà, S. A., don Domènec Valls i Taberner i totes les autoritats locals, tal com diu el setmanari *Forja* de l'època.

Des d'aquella data, el grup de noies i nois anomenat «Pomell Artístic», va estar el conjunt titular del Centre Parroquial, el qual ja feia un parell d'anys que actuava esporàdicament en les festes i espectacles de la població. Concretament les noies provenien totes de la sala de les «Hermanas», atès que poc temps abans es va fer per primera vegada, sota el patrocini de les germanes dominiques, l'obra *La venta focs* en el cinema Califòrnia juntament amb els nois que més tard i ja conjuntament formarien el «Pomell Artístic». En aquell nou teatre i durant els onze anys de la seva existència, van representar una quarantena d'obres, varies conjuntament amb altres entitats, com l'Esbart Teatral. Una vegada consolidat, es va creure necessari crear un planter de jovent per assegurar la continuïtat de l'elenc artístic que s'anomenaria «Marrecs Pomell Artístic». Fou tot un èxit atesa la quantitat de marrecs que va aplegar i les obres que van representar amb aquest nom.

La junta del Pomell Artístic en els càrrecs principals, van ser Salvador Regué, com a president; Jaume Cadafalch, tresorer; més tard va ser president el senyor Joan Moré.

No cal dir que darrera l'escenari hi havia un munt de castellarencs com Antoni M. Castells i Joan Ribas, maquillant els artistes, que amb el pas del temps es van anant renovant; Jaume Cadafalch, en les tasques de so i apuntador; a la tramoia, Joan Moré, Ramon Costa, Francesc Serra, Joan Piñot, Lluís Serra, Jor-

*Representació de l'obra Berlín, plaça Alter, número 2
els dies 14 i 15 d'agost del 1955*

di Serra, Francesc Ferrer, Pere Rocavert, Josep Arderius i Lluís Puig; a la luminiotècnia, Joan Tordera, Joan Riera, Esteve Rocavert i Josep Valero; i en Pere Palomero i la Mercè Antó en el control de les entrades.

El senyor Antoni Viñas i Gelonch va dirigir les dues primeres obres i de la resta se'n va fer càrrec el jove Pere Fité i Antonell, llevat de tres o quatre que les van dirigir els joves Joaquim M. Castells i Solà i l'Albert Pèlachs i Escalfet. En una crònica del setmanari *Forja* s'anunciava que la tarda del dia 6 de desembre de 1953 s'inaugurava el teatre del Centre Parroquial amb l'obra *Foc nou*, dirigida pel senyor Antoni Viñas, antic component de l'Esbart Teatral; la perruqueria va anar a càrrec de Maria Teresa Casajoana, i el preu de l'entrada era de 5 pessetes.

Posant-me en un terreny molt perillós, susceptible de molestar algun company i companya, però pensant en els estudiosos de la nostra història local, em veig en l'obligació, amb l'ajuda d'altres companys, de relacionar tots els que ens vénen a la memòria amb l'ajuda de les fotografies, tot acceptant per endavant que possiblement ens en deixarem alguns, de la qual cosa demano disculpes i sol·licito que ens ho facin saber per fer-ne una separata posterior a l'Arxiu d'Història i al setmanari local *Forja*.

NOIES

Enriqueta Altarriba, Teresina Altayó, Maria Teresa Andreví, Marina Blan-

cafort, Pepita Blancafort, Pilar Bordó, Maria Teresa Balsach, Anita Bernadet, Maria Carme Bosch, Magda Caballé, Enriqueta Carreras, Maria Carreras, Maria Carme Carreras, Paquita Cledera, Maria Carme Codina, Maria Escuder, Mercè Font, Pilar Hernández, Maria Àngela Lleixà, Roser Lleixà, Maria Teresa Mach, Maria Munt, Maria Olivé, Emília Pérez, Núria Quer, Maria Rosa Riera, Rosa Ribas, Anita Sabater, Angelina Sala, Maria Teresa Sala, Carme Sales, Caterina Sans, Anna Sánchez, Carme Serra, Rosa Maria Trujillo, Maria Carme Ullés, Angelina Ventura, Maria Carme Vidal i Emília Vives.

NOIS

Antoni Alberola, Pere Alberola, Andreu Arqués, Antoni Bailén, Llorenç Baqués, Josep Boadella, Lluís Bonal, Josep Borrull, Miquel Bosch, Joan Carbonés, Antoni Carreras, Joaquim M. Castells, Esteve Catot, Joan Comellas, Dionís Domingo, Francesc Ferrer Navarra, Francesc Ferrer, Pere Fité, Francesc Garsot, Joan Garsot, Joan Grau, Jaume Homet, Joan Mas, Ramon Mas, Agustí Masaguer, Jaume Masaguer, Isidre Miralles, Isidre Munt, Francesc Ordeig, Albert Pèlachs, Esteve Ribas, Jaume Riera, Albert Roca, Pere Rocavert, Jaume Rossell, Joan Roura, Joan Sabater, Francesc Simon, Sebastia Subirana, Ricard Tàpies, Joan Tordera, Emili Tubau, Josep Umbert, Joan Ventura i Joan Vila.

OBRES REPRESENTADES

23 d'octubre de 1953 *Flors i violes*; Nadal del 1953, *Els pastorets*, conjuntament amb l'Esbart Teatral, el Cor Castellarenc i el Cor Parroquial; 27 maig de 1954, *Clara, però....no gaire!*; setembre del 1954, *El pillet de la platja*; 1954, *L'única tàctica*; 25 de gener del 1955, *El pati blau*; maig del 1955, *El rei que no reia*; 3 de juliol del 1955, *El comte mitjacana*; 17 de juliol del 1955, *L'anell meravellós*; 24 de juliol del 1955, *El més petit de tots*; 15 d'agost del 1955, *Berlín, Plaça Alter, número 2*; 6 de novembre del 1955, *Mossèn Janot*; 8 de desembre del 1955, *Entre mare i fill*; 8 de gener del 1956, *La xinel·la preciosa*; 11 de març del 1956, *Comèdia d'amor*; 11 de març del 1956, *Tres i no res*; 10 de juny del 1956, *Ballets Esbart Sant Martí*; 30 de juny del 1956, *El port de les boires*; setembre del 1956, *Els milions de l'oncle i Els petits parents o un testament de per riure*; 28 d'octubre del 1956, *Els últims dies d'En Pompeio*; *Aquesta llar*; 7 d'abril del 1957, *El maleit de Deu*; 28 d'abril del 1957, *Les ales de la mort*; 19 de maig del 1957, *La torre dels sustus i L'agència d'informes comercials*; 28 de setembre del 1957, *Vendaval*; 24 de novembre del 1957, *No és mai tard.... si s'arriba d'hora*; 15 de febrer del 1958, *La ferida lluminosa*; 19 de març del 1958, reposició de *La ferida lluminosa*; 26 de maig del 1958, *En Pau de les calces curtes*; 27 de juliol del 1958, *Dos tipus de pronòstic*; 25 de març del 1959, *Crimen perfecte*; 17 de maig del 1959, conjuntament amb l'Esbart Teatral, *Romeu de 5 a 9*; 27 de març del 1960, *Amor... direcció prohibida*; 7 d'agost del 1960, *Los blancos dientes del perro*; 1 de maig del 1961, *Cuando las nubes cambian de nariz*; 1962, *Fins i tot cara de llauna*, *El burro del gitano*, *El ninot de molles*, *La*

rondalla dels geperuts i L'Antònia; i el 19 març del 1964, Tercer Festival dels Joves del Pomell Artístic, darrera actuació del teatre.

Totes aquestes obres, i possiblement algunes més, van ser el treball d'aquesta munió de persones que, juntament amb el favor del públic castellarenc, van omplenar moltes festes de sanitos esbarjo durant els onze anys en què va treballar el Pomell Artístic.

ESCOLA PARROQUIAL D'ARTS I OFICIS

JOSIP ARDERIUS I ÈSTER PLANAS

El dia de la inauguració del local del Centre Parroquial, el 28 de novembre de 1953, el rector, mossèn Josep M. Esteve, va comentar la necessitat de crear una escola parroquial per a nois amb l'objectiu de constituir el que Emília Carles Tolrà havia promogut per a la millora de l'ensenyament a Castellar amb la constitució del Patronat Tolrà.

L'ocasió de començar a treballar de valent en el projecte va arribar amb la celebració dels II Jocs Florals de Primavera a Castellar, el 19 d'abril de 1953. Mossèn Josep M. Aragonès Rebollar, vicari de la nostra parròquia en aquells moments, va guanyar el premi D. Domènec Valls Taberner amb el treball titulat «Pla per solucionar a Castellar del Vallès el problema de la iniciació professional». En el plantejament teòric de com havia de ser una escola nocturna destinada als treballadors i joves de Castellar, aprofitant l'espai del mateix edifici del Patronat Tolrà i seguint el model de l'Escola Nocturna Femenina, que bons resultats estava tenint des de la seva fundació, el 1942.

Mossèn Josep M. Aragonès va rebre l'encoratjament del mateix Domènec Valls Taberner, gerent de l'empresa Vda. J. Tolrà, S. A., per constituir aquest projecte. I no es féu esperar, ja que el 18 de setembre de 1954, mossèn Aragonès anunciava al setmanari *Forja* l'inici de les classes de l'Escola Parroquial d'Arts i Oficis, després de les gestions fetes entre les parts interessades.

Una d'aquestes gestions va ser la reunió celebrada cinc dies abans, el 13 de setembre a l'Ajuntament, presidida per l'alcalde, Vicenç Corominas, al qual foren convocats els principals empresaris del terme per exposar la proposta i sol·licitar la seva col·laboració i cooperació. El projecte fou aprovat i es va decidir formar un patronat per regir l'escola i les col·laboradores empreses. El 3 de novembre de 1954 va tenir lloc l'acte inaugural de l'obertura del primer curs de l'escola, amb l'assistència del rector, mossèn Josep Esteve, l'alcalde, Vicenç Corominas, i representants de l'escola: el seu director,